

P. L. B. Vokietijos Krašto Valdybos

I N F O R M A C I J O S

Nr 6.

1951m. rugsėjo-spalio mėn.

MŪSŲ SANTYKIAI SU VOKIEČIAIS

Rūpindamiesi lietuvių tremtinių bendruomenės gyvenimu Vokietijoje, neketiname nagrinėti mūsų tautos santykių su vokiečių tauta istoriniu bei politiniu požiūriu, bet norime pasisakyti dėl praktiškų, kasdienių mūsų tautiečių santykių su šio krašto šeimininkais.

Vokiečiai, susidurdami su mūsų tautiečiais kasdieniniame gyvenime, reaguoja įvairiai. Vieni, pastebėję tame žmoguje kitatautį, darosi ypač mandagūs ir paslaugūs norėdami padėti jam patarimu ar pagalba, kiti, atvirksčiai, žiūri į jį kaip į svetimą, čia nereikalingą žmogų ir savo elgesiu tai parodo.

Turime prisipažinti, kad ir mūsų tautiečių pažiūros į vokiečius yra nevienodos. Vieni gali turėti aiškių simpatijos jausmų, kiti abejingumo, tretieji net neapykantos. Dažniausiai tas pa reiškinys kyla nuo paskutiniųjų metų, ar net dešimtmečio patyrimų ir nuo paties žmogaus būdo. Lietuviai, kurie asmeniškai yra daug blogo iš pavienių vokiečių arba įstaigų patyrę, bus linkę iš anksto nepasitikėjimui ir kritikai, kuri dažnai gali būti tendencinga.

Mūsų geri santykiai su krašto šeimininkais yra svarbūs ne tik pavieniems asmenims, bet ir visai lietuvių bendruomenei. Iš pavienių asmenų ir bendruomenės vienetų elgesio susidaro ir bendroji apie tos tautos bendruomenę nuomonė.

Bendrai paėmus mūsų šiandieniai santykiai su vokiečiais nėra blogi ir vokiečių nuomonė apie lietuvius yra labiau gera, negu bloga. Visur ten, kur lietuviai aktyviau sueina į santykius su vokiečiais, jie laimi savo būdu, savo mandagumu, apsišvietimu ir supratingumu. Reikia pripažinti, kad tokiu asmeniškumu santykiavimu su vokiečiais, nežiūrint to, kad Vokietijoje išgyventa jau visa eilė metų, nėra daug. Didžioji tremtinių masė, gyvendama stovyklose ir globojama sąjungininkų, neturėjo nei reikalo nei progos santykiauti su vokiečiais. Tik šiandien tas reikalas kaskart labiau iškyla, nors daug kam iš lietuvių tas santykiavimas tuo tarpu apsiriboja lankymais vad. "Arbeitsamt'uose" ir pan. įstaigose. Tik pačios bendruomenės ir jos vienetų viršūnės daugiau susiduria su vokiečiais, bet ir tai daugiausia įvairių valdinių reikalų plotmėje.

Reikia tikėtis, kad ateityje ir lietuviai didesniu skaičiumi pajėgs įsijungti į vokiečių ūkį, dirbti vokiečių įmonėse arba sudaryti savas įmones. Labai svarbu, kad lietuviai tokiais atvejais sugebėtų užmiršti vokiečių padarytąsias skriaudas ir savo santykius su vokiečiais grįžtų bendru žmoniškumu, neapsun-

kindami juos iš anksto susidaryta bloga opinija. Svarbu taip pat įsijausti į vokiečių nusistatymą, kuris kartais rodomas ne dėl blogos valios, bet taip pat dėl a priori padarytos prielaidos, kad užsieniečiai vokiečių nekenčia. Šitokiais atvejais reikia lietuviams nemažos dozės kantrumo, santūrumo ir aktyvumo, kad pa rodžius, jog apie kokią nors neapykantą ar panieką bendruose žmo niškuose santykiuose lietuvių supratimu negali būti kalbos.

Kalbant apie lietuvių laikyseną vokiečių tarpe reikia visdélto prisiminti tuos mūsų tautiečius, kurie iš baimės, iš liguisto nenkavertiškumo jausmo arba net iš apskaičiavimo bando išsiginti savo lietuviškos kilmės, savo gimtosios kalbos ir tapti lyg vo kiečiu. Susipratę lietuviai turētu tokiais pastebėtais atvejais pasistengti savo tautiečiams išaiškinti, kad tokia laikysena yra ne tik negarbinga, bet ir nepraktiška. Anksčiau ar vėliau tas iš oriai rodomas "vokiškumas" iškelia spragų, kurios išviso meta tam žmogui šešėlių, padaro jį nebeaiškiu ir nepatikimu. Tuo tarpu iš karto aiškiai pasisakiusiam lietuviui joks garbingas vokietis nedarys nei priekaištų, nei kliuvinių, nes toks lietuvis, kaip asmuo, darosi jam visai aiškus ir gerbtinas.

Vadovaudami lietuvių bendruomenei praktikoje stebėjome ne vieną tokį atsitikimą, kur vokiečių išvirtęs lietuvis jokios naudos ne pasiekė, bet virto tik nepasitikėjimo objektu. Tuo tarpu aiškus pasisakymas dėl savo tautos ne tik pakelia vidinę to žmogaus sa vijautą, bet tuo pačiu pakelia jo vertę vokiečio akyse. Vokietijoje išleistieji įstatymai benamiui užsieniečiui teikia tas pa čias teises kaip ir vokiečiui. Tik drąsiai, bet neįžūliai, ginda mi tas teises galime išsikovoti sau geresnį likimą šioje srityje

Geriausias talkininkas santykiuose su vokiečiais yra tas pats vo kietis pabėgėlis, kurio atžvilgiu vietiniai vokiečiai kartais es ti dar neteisingesni kaip benamių užsieniečių atžvilgiu.

Nors nesirūpiname politika, bet vieno svarbaus politinio veiks nio neturime užmiršti. Vokiečių vyriausybė ir jos atsakomieji politikai šiandien viešai kalba apie Oderio ir Neisės liniją, apie didžiuosius jiems atplėštus Silezijos ir kitus plotus, kal ba oficialiai apie 1937 metų sienas. Tuo būdu Klaipėdos krašto ir Mažosios Lietuvos klausimai yra lyg primirštami, lyg jau iš rišta arba nereikšmingi. Būtų klaidinga šitaip galvoti. Tie klay simai yra tik atidėti. Kai ateis patogesnis laikas apie juos ka bėti, jie vokiečių bus iškelti ir tų klausimų šioks ar kitoks svarstymas gali užnuodyti mūsų santykius. Tokiu atveju lietuvių bendruomenės būklė pasidarytų ypač sunki, juo labiau, kad čia gy venantieji Mažosios Lietuvos žmonės įgautų nemažą politinį svorį tuo pačiu patekdami į politinio spaudimo presą.

Jau dabar reikia įsisąmoninti tą sunkią čia, Vokietijoje liekan čios lietuvių bendruomenės būklę tuo atveju, kai bus keliami ir Lietuvai svarbių sričių klausimai. Laisvame pasaulyje gyvenantie ji lietuviai turi šiam eventualumui pasiruošti ir jam atėjus su prasti ypatingą lietuvių bendruomenės ir jos pavienių narių Vo kietijoje padėtį.

IŠ PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS

V E I K L O S

- Vokietijoje gyvenančių tremtinių atstovybės steigimas.

Prieš kurį laiką JAV zonos tautybių ryšininkai prie IRO įsteigė centrinę tautinių komitetų tarybą /Central Council of National Committees For Alien Refugees in Germany/. Pabaltiečių iniciatyva, vadovaujant lietuviams, savo laiku buvo pasiūlyta pakeisti steigėjų siūlomą tos tarybos statutą ir iš viso nuodugniau išnagrinti tremtinių atstovybes steigimo klausimą. Tada padaryta š. m. rugsėjo mėn. 29 dieną Kocxteryje. Numatyta sudaryti tarybą į kurią įeitu po vieną atstovą nuo 3 000 tremtinių ligi pirmųjų 9 000. Virš 9 000 - po 1 /vieną/ atstovą nuo 10 000 tremtinių. Tuo tarpu Vokietijoje gyvena virš 150 000 tremtinių. Taryba būtų sudaryta iš 30 atstovų /ju tarpe - 3 lietuviai, 3 latviai, 4 ukrainiečiai, 7 lenkai ir tt. /Mažosioms grupėms numatoma pasiūlyti blokuotis ir sudaryti grupes nemažiau kaip 3 000 narių, kurias atstovautų ju išrinkti atstovai. Taryba išrinktų iš savo tarpo penkių narių prezidiumą ir prez. pirmininką. Techniškai darbui vykdyti numatoma laikyti reikalų vedėją. Tremtinių Tarybai būtų pavesta rūpintis ekonominiais, socialiniais, teisiniais bei kultūriniais tremtinių reikalais.

- PLB Vokietijos Krašto Valdybos sąstato padidinimas.

Remiantis š. m. liepos mėn. 15 dienos Krašto Tarybos nutarimu, PLB Vokietijos Krašto Valdyba padidinama iki 5 narių, pakviečiant dar du kandidatus, būtent: Adolfą VENCLAUSKĄ ir Alfonsą MAŽEIKĄ.

- Kultūros Tarybos Statuto patvirtinimas.

Š. m. spalio mėn. 4 dieną patvirtintas Kultūros Tarybos Statutas. Kultūros Taryba bus patariamasis organas Krašto Valdybai sprendžiant kultūrinio darbo klausimus. Be to, Kultūros Taryba rūpinsis kultūros darbuotojų rėmimu ir skatins kultūrinę veiklą.

- PLB Vokietijos Krašto Valdybos knygų leidykla gauna plačią autonomiją. Turės atskirą atskaitomybę, kasą ir buhalteriją. Tik numatomoms leisti knygoms leidykla turės gauti valdybos pritarimą. Grynas leidyklos pelnas, pasibaigus metams, turės būti įnešamas į valdybos kasą.

IŠ VARGO MOKYKLŲ BUITIES

- Vasario 16 gimnazijos bendrabutis paverčiamas į LIETUVIŲ TREMTINIŲ VAIKŲ NAMUS, kuriuose gyvens ne tik gimnazijos moksleiviai, bet ir pradžios mokyklos amžiaus vaikai, atvykę iš tu vietovių, kur neveikia lietuviškos švietimo įstaigos. Kiekvienai tremtinių šeimai išsiuntinėti atitinkamo turinio pranešimai, raginantieji pasinaudoti šia proga. Šiuo metu bendrabutyje yra 10 pradžios mokyklos mokinių, kurie lanko Diepholzo lietuvišką pradžios mokyklą. Šis skaičius nuolatosis kyla.

- Užmezgė ryšius su plačiu pasauliu.

Vasario 16 gimnazijos moksleiviai - skautai dalyvavusieji tarptautinėje skautų Jamboree'j Austrijoje, padarė nemenką reklamą mūsų gimnazijai. Svetimtaučių susidomėjimas buvo nemažas. Štai vienas Kalkutos gimnazijos direktorius, kurs buvo atvykęs su savo gimnazijos skautais, pasižadėjo palaikyti nuolatinis ryšius. O vienas Belgijos /Bruegge/ gimnazijos direktorius - skautas pasižadėjo kuo galesdamas mūsų gimnaziją paremti.

- Vasario 16 gimnazija ir skautai.

Nebūtų Vasario 16 gimnazijos - neturėtume Vokietijoje nė vieno skautų vieneto. Taigi, kas remia gimnaziją - tas tuo pačiu paremia ir vienintelį stiprų darbštų ir darniai veikiančių AUŠROS tuntą su skaitlinga berniukų skautų draugove, nemaža skaučių draugove, sk. vyčių būreliu ir vilkiukų būriu. Viso pasaulio lietuviai skautai turėtų visomis išgalėmis prisidėti prie mūsų vienintelės gimnazijos išlaikymo. Tai būtų tikrai didelis gerasis darbas!

- Nauji mokytojai gimnazijoje.

Išemigravus net 5 gimnazijos mokytojams, teko pakviesti keletas naujų. Jau atvyko ir dirba: dr. J. Sakalauskas, K. Motgabis, J. Jurkaitis, P. Knopfmueleraite, P. Petkevičius.

- Praktinamas mokslas gimnazijoje.

Pedagogų Tarybos nutarimu, nuo š.m. spalio mėn. įvedamas gimnazijoje mergaitėms kulinarijos dalykų mokymas. Dėsto p. Petkevičienė kuri kartu vadovauja ir bendrabučio virtuvei. Netrukus namų ruošos kursas bus papildytas audimo, siuvimo bei mezgimo kursu.

- Gražiai veikianti Memmingeno pradžios mokykla.

Nuo š.m. rugsėjo mėn. Memmingene pradžios mokykloje dirba trys mokytojai /D. Buivydas, N. Jaškienė ir T. Demčiukienė/ ir kapelionas kun. S. Lisauskas. Šiai mokyklai iš PLB V.K. Valdybos kasos lig šiol išmokėta 720,- DM ir vadovėlių bei rašomosios medžiagos išsiunsta už 200,-DM.

- Ateities rūpesteliai.

Lietuvių tremtinių mokyklų tinklas Vokietijoje labai išplėstas. Pasitikėta viso pasaulio lietuvių vieninga parama šiam bendrajam lietuviškajam reikalui. Tiesa, Vasario 16 gimnaziją štai jau antruosius metus išlaikyti įstengiamoje. Aukojama daugiausiai gimnazijai, bet kitoms mokykloms beveik nieko negaunama. Tenka todėl skirti dalį bendruomenės įmokamų mokesčių. Šiems gi tolydžio mažėjant, kyla rūpestis, iš kur gauti lėšų. Turime vilties, kad už šiomis dienomis išleidžiamus MOTINOS MOKYKLOS ženklelius gausime šiek tiek pajamų, kurios įgalins mus išlaikyti vargo mokyklas Vokietijoje.

AUKOS VASARIO 16 GIMNAZIJAI IR VARGO MOKYKLOMS

VAKARŲ VOKIETIJOJE /1951.7.16 - 1951.10.15./

Iš J. A. Valstybių:

I. Gauta per BALF centrą

1. "Dainavos" ansamblis, Chicago, Ill.....	500.00
2. BALF 64 Chapter, Baltimore, Md.....	200.00
3. Lietuvių Tremtinių Draugija, Brooklyn, N. Y.....	150.00
4. Vasario 16 gimnazijai remti Komit. Cleveland "	123.55
5. BALF Chapter No 4, Chicago, Ill.....	25.00
6. Lituanistikos mokykl. Mokiniai, Bostone.....	11.50
7. J. Grabas-Grabauskas, Brooklyn, N. Y.....	10.00
8. Vyt. Girdauskas, Chicago, Ill.....	6.00
9. Pp Šilėnai, Chicago, Ill.....	5.00

- 5 -

10. Pr. Račiūnas, Chicago, Ill.....	§	5.00
11. Pov. Ivaška, Elisabeth, N.Y.....	"	5.00
12. A. Andriušaitis, Syracuse, N.Y.....	"	2.00
13. J. Viršilienė, Gary, Ind.....	"	2.00
14. St. Staniškis, Chicago, Ill.....	"	1.00
15. J. Stelmokas, Phila, Pa.....	"	1.00

II. Gauta per PLB Vokietijos Krašto Valdybą

1. J. Česna, Chicago, Ill.....	§	148.00
2. Pr. Pauliukonis, Worcester, Mass....	"	140.00
3. K. Pravilionis, Rockford, Ill.....	"	40.00
4. M. Stukertuoelis, Boys Town.....	"	34.20
5. Pp Skirmantai, Sacramento, Calif....	"	10.00

III. Gauta betarpiai Vasario 16 gimnazijoje

1. Lawrence, Mass lietuviai.....	§	407.30
2. Br. Siliūnas, Chicago, Ill.....	"	107.25
3. A. Kudukis, Cicero, Ill.....	"	100.00
4. J. Tijūnas /adresas nenurodytas/....	"	75.00
5. Ad. Šernas, Chicago, Ill.....	"	14.00
6. A. Kasperavičius, Ansonia, Conn.....	"	11.00
7. St. Tumosienė, Chicago, Ill.....	"	7.00
8. V. Petrulienė, Danville, Ill.....	"	1.00
9. St. Vosylius, Chicago, Ill.....	siuntin.	2
10. Kr. Pimpienė, Chicago, Ill.....	"	2
11. P. Būtėnas, Newark, N.Y.....	"	2
12. A. Kasperavičius, Ansonia, Conn.	"	1
13. E. Kušleikaitė, Chicago, Ill.....	"	1
14. El. Kubilius, Chicago, Ill.....	"	1
15. Al. Dabšys, Hollywood, Calif....	"	1
16. N. Rauchienė, Hartford, Conn....	"	1
17. Mrs. V. Petrulis, Danville, Ill.	"	2

Iš Kanados:

1. Maž. Liet. Bičiul. Dr-ja Montreal.....	§	200.00
2. Maž. Liet. Remti Dr-ja/per dr. Gerutį/	"	49.35
3. Hamiltono lietuviai/per. p. Subatkiene/	"	40.00
4. "Daina" Toronte/per M. F. Yokubyną/..	"	20.00

Iš Australijos:

1. Atsiųsta per p. Andriušį.....	DM	252.00
2. Atsiuntė p. J. Glušauskas.....	L	25.0.0.
3. S. Zizis, Sale, Vikt.....	siunt.	1
4. Mrs. Br. Naujokaitis, Rosanna, Vikt..	"	1
5. Mrs. F. Rocius, Rosanna, Vikt.....	"	1

Iš Didžiosios Britanijos:

1. Aukos per DBLS-gos C. Valdybą.....	L	20.6.4.
2. V. Paulionis, Londone.....	siunt.	1
3. S. Prapuolenis, Londone.....	"	3

Iš Švedijos:

1. Baltiska Humanitar. Forbundet, Štockholm	siunt.	2
---	--------	---

- 6 -

Iš Italijos:

1. Lietuvių kunigų kolegija, Romoje..... siunt. 1

Iš Naujosios Zelandijos:

1. V. Procuta, Dunnedin..... -"- 1

Iš Šveicarijos:

1. Kun. Dr. Navickas..... šv. fr. 20.00

Visiems aukų rinkėjams ir aukotojams, kurių čia negalėjome išvardinti, duosniai ir nuolatos remiantiems lietuviškasis mokyklas Vokietijoje, nuoširdžiausias dėkingumas ir pagarba!

PLB Vokietijos Krašto
Valdyba

P. S. Labai prašytume gerbiamąsias lietuviškųjų laikų raščių redakcijas neatsisakyti paskirti kiek vienos šiems pranešimams ir padėkai, kadangi kitoki būdo viešai paskelbti apyskaitas ir padėkas mes dėja neturime. Iš anksto lietuviškas ačiū už talką bendrajame reikale!

PLB Vokietijos Krašto
Valdyba

VOKIETIJOS LIETUVIŲ TREMTINIŲ MOKYKLOMS IŠLAIKYTI

SURINKTŲ AUKŲ SUNAUDOJIMO APYSKAITA
/ už laiką nuo 1951. 7. 16-1951. 10. 15. /

P a j a m o s

1. Saldo 1951. 7. 15.....	DM	3. 781,49
2. Surinkta Vokietijoje:		
pinigais.....	DM 627,60	
daiktais ir maistu....	" 12.286,42..."	12. 914,02
3. Gauta iš JAV:		
pinigais.....	š 2.142,30	
siuntiniais.....	DM 367,30..."	10. 405,96
4. Gauta iš Kanados pinigais	š 309,85..."	1. 289,35
5. Gauta iš Australijos:		
pinigais.....	DM 544,50	
siuntiniais.....	" 26,12..."	570,62
6. Gauta iš D. Britanijos pinigais.....	"	261,30
7. Gauta iš Švedijos daiktais.....	"	168,00
8. Gauta iš Šveicarijos pinigais.....	"	13,92
9. Gauta iš Italijos gėrybėmis.....	"	12,30
10. Gauta iš N. Zelandijos gėrybėmis.....	"	12,00

viso pajamų DM 29.435,46

I š l a i d o s

- Vasario 16 gimnazijai:
 - Mokytojų ir rašt. alg. DM 3.00,00
 - Mokinių išlaikymui, bendrabučio patalpų nuomai,

kurui, šviesai, persona- lo atlygin. mokinių ke- lionems į namus, kores- pondencijai su tėvais, drabužių ir batų taisy- mui ir kit. reikalams.	DM 17.073,63	
c. Gimnazijai paskirti paaukoti baldai, pata- linės, staltiesės, raš. mašinė, radio aparatai, muzikos instrumentai, mokslo priemonės ir knygos.	2.230,55	DM 22.304,18
2. Išleista kitoms mokykloms:		
a. Mokytojų algoms.	" 935,30	
b. Mokinių išlaikymui ir maitinimui.	2.083,90	" 3.019,20
3. Propagandai, ženklelių gamini- mui, fotografijoms, susiraši- nėjimui su tėmėjais, kvitams.		
	" 1.104,34	
	Viso išlaidų ..	DM 26.427,72
	Likutis 51.10.15.	DM 3.007,74

/pas/ Pr. Zundė
PLB VK Valdybos Firmininkas

/pas/ Pr. Karalius
Švietimo Inspektorius

ŽINIOS IŠ STOVYKLŲ

- Jau visa eilė lietuvių stovyklų yra išnykusios ir apie jas liko tik prisiminimai ir istorinė medžiaga. Čia paduodame vienos tokios stovyklos apžvalga, pasinaudodami p. V. Kažemėkaičio rūpestingai surinkta archyvine medžiaga.

- Wentorfo lietuvių stovykla.

Wentorfas yra vienas iš daugelio šiaurės Vokietijos kaimų, esantis prie Hamburgo rytinės miesto dalies, Bergendorfo. Jame yra didžiulės Bismarcko ir Bose vardo 1936 m. statytos kareivinės, kuriose po Vokietijos kapituliacijos įsikūrė lenkų stovykla. Tarp daugelio bloku ir garažų, apgyvendintų vien lenkais ir ukrainiečiais, viename, vadinamame IX bloke, buvo įvairiausių tautybių žmonių mažomis grupėmis. Šio bloko gyventojai yra buvę įvairiausių pasaulio dalių žmonės, pradedant japonais ir kiniečiais, baigiant Pietų Amerikos ir Australijos gyventojais.

1945 metais gegužės mėn. likimas atveda čia ir lietuvių grupę. Pradžioje jie čia sudaro mažumą ir blokas administruojamas olandų. Geros patalpos ir kitos gyvenimo sąlygos patraukė į save daugiau lietuvių. Jų skaičius kas savaitė vis didėja. Tolinųjų Rytų ir Vakarų gyventojai išvažiuoja į savo tėvynes. Išvažiuoja Vakarų Europos ir dalis Balkanų tautų atstovų. Visi išvažiuoja į savo tėvynes, tik lietuviai, nuo senovės pasmerkti panašiam likimui su savo kaimynais lenkais, liekasi čia, šioje stovykloje nešti sunkią tremti-

nio vilties ir laukimo nedalia.

Išvažiavus olandams, bloko gyventojų daugumą sudaro lietuviai ir bloko administravimo darbas pereina į jų rankas. Lietuvių skaičius nuolat didėjo ir keitėsi. Vieni išvažiuodavo toliau į vakarus, nauji atvažiuodavo. Didžiausias skaičius lietuvių Wentorfo stovykloje buvo lapkričio mėn., apie 600.

Taip slinko dienos. Lietuviai laukė. Pasaulyje vyko viena po kitos konferencijos. Mūsų likimas vis neaiškėjo. Atėjo Kalėdos ir Nauji Metai, kuriuos Wentorfe sutiko 404 lietuviai.

Stovyklai vadovauja trečias visu lietuvių rinktas komitetas: pirm. Stepas V a l y s, pavad. Petras P e t r u š a i t i s, sekretorius Viktoras K a ž e m ė k a i t i s ir nariai Klemensas Žukauskas ir Vsevolodas Kopilovas. Stovykloje veikia pradžios mokykla. Jos vedėjas Kostas R ū k a s /buvęs Zarasų pradž.mokyklų inspektorius/ ir mokytojai Puodžiūnas, Žitkus, Kežys, Raila, Kažemėkaitė. Vaikų darželis su vedėja Zapkuvienė ir mokytoja Jurkūnaite. Paudonojo Kryžiaus skyrius su valdyba iš pp Stirbio, med.gyd.Matiukaitės, Žvirblio, Mockaus ir kun. Dabašinsko. Skautų "Šarūno" draugovė, kuriai vadovauja drgn. Dagys, "Živilės" draugovėi - skilt. Bacevičiūtė. Chorui vadovauja Kazėnas, tautinių šokių grupei Bernadišius ir sportininkams taip pat Kazėnas. Elektrių kursus veda inž. Andriulis ir juose dėsto inž. Ūsas ir ekonomistas Bučinskas. Šoferių kursus veda kultūrtechnikas Žukauskas ir inž. Kapilovas. Kursus baigė apie 30 klausytojų ir jų dalis dirba šoferių-mechanikų darbą stovyklos dirbtuvėse. Veikia dar ir žemės ūkio kursai, vadovaujami dipl. agr. Žiugždinio ir agr. Dambaro.

Stovykloje buvo rengiami skautų laužai, vaikų darželio ir mokyklos vaikų eglutės ir, lietuvių tradicijoms prisiminti, "Trijų Karalių Lankymas", stalo teniso ir krepšinio rungtynės su kitomis tautomis, jų tarpe su anglais, kurias laimi lietuviai. Meno ansamblis "Švyturys" duoda koncertus ir dalyvauja įvairiuose minėjimuose. Luebecko bokso pirmenybėse tarp estų, latvių, lenkų ir lietuvių dalyvauja Wentorfo stovyklos lietuviai boksininkai Koira ir Lengvenis. Lietuvių pradžios mokykla tvarkingai užbaigia mokslo metus. Į pirmąją lietuvių tremtinių suvažiavimą atstovu išrenkamas ir siunčiamas p. A. Danta. Tėvas Bružikas veda Wentorfe misijas.

Ši visa gyva lietuvių veikla baigiasi jau 1946 metų balandžio mėn. kai visus lietuvius perkelia į Spakenbergą, prie Geestachto, kur tuo būdu susispiečia apie 2 000 lietuvių.

Bet ir po to Wentorfe nekartą buvo po kelis šimtus lietuvių, bet jau tik pereinamoje stovykloje, pakeliui į Ameriką. Pastoviai Wentorfe dar gyvenančių lietuvių yra tik 11, kurie yra tos stovyklos administracijos įvairūs pareigūnai su šeimomis.

-- Hamburgo ZOO stovykla panaikinta.

Didelė, gerai ir blogai pagarsėjusi, Zoo barakėliuose buvusi stovykla galutinai sulikviduota. Visi gyventojai iškelti taip pat į medinius barakus, bet atremontuotus, Hamburg-Altona, Daimlerstr. 44.

IŠ VOKIEČIŲ SPAUDOS

Vokiečių spaudoje netrūksta balsų apie Lietuvą. Duodamos ne tik įvairios trumpesnės žinutės, bet ir ilgi straipsniai rimtesniuose laikraščiuose. Čia paduodame Walter Schenk straipsnį, pasirodžiusį

laikraštyje "Rheinischer Merkur" Nr 30. Jis svarbus ne tik savo informacine medžiaga apie Lietuvos kančias, bet ir savo bendromis mintimis.

- UŽMIRŠTIEJI VAKARŲ KRAŠTAI. Europos sienos stumiasi į Vakarus.

Bolševizmo skverbimuisi į vakarus eina taiklon vakarų Europos tautų europėjinės sąmonės nykimas. Kiekvienas sąnaris, kurį rusų komunistinis imperializmas išplėšia iš Europos organizmo, jau po kelerių metų dingsta iš sumažėjusio Europos kūno atminties. Tai yra pavojinga europėjinė mūsų laikų liga, kartu silpnumo židiny, kuris trukdo sukurti tikrą europėjinę bendruomenę. Ji prasideda mechanišku pagrobųjų valstybių "nurašymu". Nors tolimuose tarptautinės diplomatijos užkampiuose dar vegetuoja formalus kai kurių egzilinių vyriausybių pripažinimas, bet abejingumas pradeda imti viršų net kultūrinėse ir bažnytinėse institucijose, kurios per šimtmečius buvo vakarų dvasios nešėjos ir vienintėlės bando išsilaukyti raudoname potvinyje avangardines pozicijas. Antroje ligos fazėje prasideda visiškas žmonių užmiršimas: Europa tik kartais beparodo pasyvų susidomėjimą ir užuojautą "sovietų piliečiams", vieton neišdildomo įsisąmoninimo ir aktyvios paramos.

Ištisos tautos ir valstybės rodo šios ligos simptomus, bet jie dar nėra pakankamai stiprūs, kad pabudintų iš letargijos. Prieš dešimtį metų Pabaltijo tautos pateko į bolševizmo sukurį ir šiandieną jau yra užmirštos. Šiandieną, dešimt metų vėliau, vokiečių sąmonės nykimas veda prie kontinento širdies paralyžiaus-bailiųjų ir savisauga susirūpinusių širdžių pasitraukimas į abejotiną neįtralumo sritį yra pasiruošęs leisti Maskvai tekėti iki Weimaro ir Wittenbergo.

- POGRINDŽIO ŠAUKLIAI.

Prieš kurį laiką prasiskverbė į vakarus "vienos mirštančios tautos" - lietuvių šauksmas, bet kas jį išgirdo? Šią kreipimąsi į Pijų XII Romoje nešė, kaip Edzard Schaper, pats lietuvių kančių liudininkas, pastebi "pogrindžio armijos siuntiniai ant savų kūnų pro kiekiausių visu geležinių užtvartų, kuris skiria Lietuvą nuo vakarų pasaulio. Keturi iš šių pasiuntinių užmokėjo savo gyvybę ir tik dviem pavyko ši baisų dokumentą atgabenti į vietą."

Autorius straipsnyje paduoda išspūdingas lietuvių rašto popiežiui ištraukas, toliau skiltyje pavadintoje "Prieš dešimt metų". Plačiau aprašo sovietų viešpatavimą Lietuvoje ir skiltį užbaigia: "Daugiabokščiai Lietuvos miestai yra mirusių bažnyčių vietovės, laukiančios atgimimo su visu kraštu ir su dar išlikusia gyva lietuvių tautos dalimi."

Toliau kalbėdamas specialiai religinio persekiojimo temomis, straipsnį baigia:

1951 m. sausio mėn. senatorius R. A. Smith Amerikos prezidentų rūmuose pacitavo žuvusio ukrainiečių partizanu vado Cuprinkos žodžius "Šioje kovoje prieš bolševizmą jūs tikrai nesate vieni". Tai buvo pavienio žmogaus balsas. Ar jis prasiskverbė į laisvojo pasaulio sąmonę ir ar palenks jo mintis?

- KELIAS IŠ LIETUVOS Į LIUBEKĄ. Du vaiku likimo rankose.

"Luebecker Nachrichten" 20. 9. 51 rašo: Inge buvo aštuonių ir Wiggo dvylikos metų, kai karo vėsuslas praū-

- 10 -

Žė per jų galvas, palikdamas juos vienus Kuršių Nėringos kaime. Bet likimas ištikimai saugojo juos per septyneris sunkaus kelio metus į laisvę. Dabar, iš Lietuvos pas savo brolių Luebecke patekusi Inge, penkiolikos metų mergaitė, visų pirma nori išmokti skaityti ir rašyti, o didysis brolis Wiggo keliauja į Švedijos kasyklas.

Ties Pilava rusų šarvočiai sutriuškino pabėgėlių vilkstinę. Bet likimas išsaugojo tuos vaikus su motina per vieną ukrainietį, kuris juos nulydėjo į savus namus. Išgriautos užtvankos ir siurblių stotys nebesulaiko vandenį ir namai iki langų jo apsemti, kaip ir visas kaimas. Maitinasi žolėmis, verdasi dilgių košele. Nesant degtukų, Wiggo, suradęs didinamąjį stiklą, vieną saulėtą dieną užkuria ugnį, kuri visame kaime kelis metus nebeužgesta. Iš visokių likučių sumezga tinklą ir išsiiria kiaulėms šerti loviu žuvautų. Maitinasi žuvimi, žiemą iš aptvintosios žemės iškastomis supuvusiomis bulvėmis, o kai visai nieko nėra, tai motina vaikams skaito iš knygų, kol jie užminga. Vieną dieną Inge lieka namuose viena, nes motina ir brolis išvežami 9 mėnesiams toli kur tai darbams. Grįžta susirgę ir susargdina ir Inge. Pagaliau 1947 metais, nusilpę siekla ir kūnu, išvyksta į Lietuvą. Vaikai patenka pas dvejus vienas nuo kito netoli esančius ūkininkus ties Naumiesčiu. Motina gauna darbo už 50 klm. Lietuviai vaikus maitina duona, sviestu ir lašiniai. Motina tris kartus per metus lanko juos, eidama pėsčia 50 klm., kol pagaliau jos jėgos išsenka. 1949 metais, ūkininkus suvarius į kolchozus, šeimininkas išleidžia vaikus nakčia į Priekulę registruotis į vokiečių transportą ir 1951 m. liepos mėn. staiga Šilutėje juos pakrauna ir jie nelauktai greitai patenka pas savo laisvėje gyvenantį brolių Luebecke.

-"Cellesche Zeitung" ir Berg. Landesztg. rašo apie bažnyčios persekiojimus ir katalikų dvasiškijos kančias Lietuvoje.

- MONGOLAI IMPORTUOJAMI Į PABALTIJĄ.

"Wegweiser fuer Heimatvertriebene" 1951.9.21 rašo: Nepalaužus Pabaltijo tautų kolektivizacija, Pabaltijo kraštai nusėjami sovietų rusų kolonijomis. Daugumas šių rusų yra mongolai arba kiniečiai. Moterys prievarta sutuokiamos su jais. Nežiūrint šių priemonių ir tautų fizinio naikinimo, aršus pasipriešinimas psiliauja.

Kas nepavyko caro viešpatavimo epochoje, Pabaltijo rusifikacija tęsia moderniška sovietų valstybė, nešina nepalyginamai brutalesnes priemones į tuos kraštus, siekdama rusų imperializmo. Tikslas yra tautų žudynėmis ir kultūros naikinimu europėjinį Pabaltijį paversti aziatiško pobūdžio "tobula sovietų respublika".

- Stuttgarter ir Nuertinger Zeitung rugsėjo mėn. rašo apie DF kolonijų klausimą Wuerttemberg-Baden Landtage. Socialdemokratų partija dviem vyriausybei pateiktais paklausimais griežtai priešinasi prieš šių, kaip jį vadina "Mammutsiedlungen" statybą. Jai atrodo, kad vietos gyventojus nuo užsieniečių reikia ginti ir juos saugoti lyg nuo kokio mongolų potvynio. Nors kolonijos statomos ne krašto, bet federalinės vyriausybės lėšomis, klausinama, ar valstybė yra pasirengusi statyti bažnyčias, vaikų darželius ir tt. Siūlo statyti mažas išmėtytas kolonijas ir sutrukdyti suspietimą į didesnes.

- ŠMEKLŲ ARMIJA RYTUOSE

"Sudetendeutsche Ztg." Bayreuth, 13. 10. 51 rašo:

- 11 -

Lietuvos miškuose Vakarai turi savo tikruosius sąjungininkus. Jeigu Sovietų Sąjunga turėtų kariauti, tai savo užnugaryje ji turės laikyti didesnes jėgas, kad apsaugojus transporto kelius. Jm dabar lietuvių ir ukrainiečių partizanai vargina Raudonosios Armijos ir NKWD atskirus vienetus. Vienas Švedijos laivininkas praneša smulkesnes žinias apie šneklių armiją Vilniaus miškuose. Laivininkas organizavo du medikamentų transportus į Pabaltiję pajūrį, kurie buvo perinti partizanų įgaliotinio ir apmokėti aukso. Armijai vadovauja vienas generolas ir ją sudaro lietuviai, latviai, Raudonosios Armijos dezertyrai ir buvę vokiečių kariai. Jos skaičius nepasakomas, bet laivininkas tvirtina, kad iš jos būtų galima sudaryti bent kelis pulkus. Ji apginkluota lengvais ir sunkiais ginklais, turinti šarvuočius ir transporto mašinas, kuriems degalus tiekia Raudonosios Armijos sandėliai, kartas nuo karto partizanų apiplėšiami.

Šitie vyrai tikisi visuotino sukilimo prieš komunistus susilauksią, kad tuomet galėtų savo kariškas pajėgas pavesti tam sukilimui. Jų uniformos esančios daugiausia lietuviškos. Susisiekiama signalais ir telefonu. Su Ukraina palaikomi nuolatiniai ryšiai.

Visose Sovietų srityse dar gyvos jėgos, kurios jau eilė metų savo gyvybes aukoja tautų laisvės idėjai. Jie nusiskundžia, kad Vakarai neremia jų nei materialiniai nei savo propaganda, skirdama tai subankrutavusiems tremties politikams, kurie gyvena už geležinės uždangos ir savo tautos nebeturi atsparos. Tie žmonės gyvena tik intrigomis, o sveikosios tautos, atsidavusios laisvei, varžo tik išlaisvinimo veiksmą. Todėl Kerenskiai, Andersai, Ripkos, Zenklai ir kiti kambariniai politikieriai jau senai tų tautų nurašyti. Tai įrodo jų atsišaukimas, kuriuo kreipiamasi į vokiečių pabėgėlius būti jiems tikraisiais sąjungininkais.

- SOVIETAI IŠKELIA KAPO PRAMONĘ

rašo "Boeblinger Bote" 9.10.51.

Žiniomis iš Stockholmo, Pabaltijo kraštuose sustabdytas pramonės plėtimas ir nebaigti fabrikai lieka stovėti arba demontuojami. Dideli, sunkiai prikrautų vagonų transportai su žmonėmis ir fabrikų įrengimais nuolat rieda Volgos ir Uralo linkui.

- Federalinės Vokietijos Vyriausybės Spaudos ir Informacijų Biuras, Krašto Valdybos atstovo vizito pasėkoje, pradėjo Krašto Valdybai siuntinėti savo informacijas vidaus, užsienio ir ūkio politikos klausimais. Lietuviams įdomios medžiagos duoda spaudos apžvalgos publikacijos istoriniai-politiniais klausimais.

- Die Zeit' Nr 41 grafienės Doehnhoff straipsniu nusiskundžiama, kad iš sąjungininkų pusės pageidaujamas Vokietijai teisių gražinimas sabotuojamas senųjų nacių ir jiems palankių žmonių, garsiai ir bogėdiškai kalbančių lyg vokiečių daugumos vardu. Tie pasisakymai vis ir vis atbaidą sąjungininkus pripažinti Vokietijai visišką suverenumą.

- "Nation Europa" 9-tame sąsiuvinyje kalba apie liepos 20 d. perversmą, skelbia išdavimo tezę, kuris pražudė Vokietiją ir tvirtina, kad perversmo metu tautaėjo su Fuehreriu. Toliau visai aiškiai sakoma, kad 'karo istorijos ir, reikia tikėtis, karo teismo tardymas' įneš aiškumo šių įvykių vertinimui. Vadinasi, nenubaus-

- 12 -

tiems liepos 20 d. suokalbininkams grasinama teismu.

- Der Stahlheim" pirmuoju numeriu atgaivinamas. Jis pasisako esąs politinė sąjunga. prisipažįstanti prie demokratijos ir "vakarų kultūrinės krikščioniško pobūdžio bendruomenės", bet... neleikanti rinktąjį parlamentą tikruoju tautos valios reiškėju.

KITŲ TAUTYBIŲ BENDRUOMENĖSE

- Š.m. rugsėjo mėn. 22-23 dd. Hochfeldo tremtinių stovykloje Augsburgėje susirinko naujai išrinktoji trims metams Latvių Centrinė Taryba Vokietijoje. Lietuvių vardu naująją Tarybą pasveikino Hochfeldo stovyklos administratorius kun. Babinskis.

Centrinės Tarybos pirmininku išrinktas A. Sildis, pavaduotoju A. Abakuks ir sekretoriumi O. Hazneris.

Naują Latvių Centrinį Komitetą sudaro: pirmininkas V. Jaunums, vice-pirmininkas V. Skaistlauks, juridinio skyriaus vedėjas K. Ozoliņš ūkio ir finansų skyriaus vedėjas V. Zdanovskis ir kultūros ir švietimo reikalams prof. H. Lacis.

- Pagal padarytus Latvių Centrinės Tarybos suvažiavime pranešimus, š.m. rugsėjo mėn. 1 dieną Vokietijoje buvo išviso 12 253 latviai, iš kurių 2 494 reikalingi ypatingos globos /jų tarpe 901 invalidas, 471 ligonis džiovininkų sanatorijose, 702 seneliai ir tt/. Tik 25% darbingų latvių turi darbo ir turi algas. Iš to skaičiaus du trečdaliai dirba sargybą ir darbo kuopose. Aukščiausias dirbančiųjų procentas yra Reino-Westfalijos srityje. mažiausias Schleswig-Kolsteine.

- Latvijos pasiuntinys Didžiojoje Britanijoje paskyrė ligšiolinį latvių gen. konsulato Toronte sekretoriumi V. Tomsoną latvių konsulu Montrealyje, Kanadoje.

- Buenos Aires sukurtas lietuvių-latvių vienybės draugijos Argentinos skyrius. Valdybon išrinkti: F. Vaitkevičius, K. Norkus, M. Svilis ir L. Staupis.

Lietuvių-Latvių vienybės draugija daro pastangų visuose kraštuose. kuriuose yra emigrantų pabaltiečių įsteigti skyrius ar paskirti savo atstovus.

Ateityje numatoma sukurti lietuvių-estų ir latvių-estų vienybės draugijas, kad bendromis jėgomis būtų galima siekti Pabaltijo vienybės ir laisvės.

- Latvių Sąjunga Bostone perka nuosavus namus už 20.000,00 doleriu

- Visa lenkų egzilinė spauda plačiai rašo ir komentuoja JAV repr. rūmų priimtą rezoliuciją dėl 7 asmenų komisijos sudarymo Katyno masinėms žudynėms išaiškinti ir reiškia viltį, kad byla nebus numarinta ar baigta ligi Katyno žudynių kaltininkai nebus nubausti taip, kaip Nuernbergo nuteistieji, Hitlerio režimo žudikai.

Per debatus JAV reprezentaciniuose rūmuose buvo panaudota lenkų vyriausybės Londone sudarytoji dokumentacija ir gen. Anders surinktoji medžiaga. Taip pat buvęs perskaitytas gen. Anders tuo reikalu laiškas. Tuo pačiu metu Londone pasirodė Joseph Mackiewicz para-

- 13 -

šyta knyga "The Katyn Wood Murders" su buv. JAV Ambasadoriaus Lenkijoje Mr. Arthur Bliss Lake išanga.

- Ši rudenį Londone žada pradėti veikti lenkų universitetas užsienyje FUNO. Universiteto tikslas pirmon eilen padėti baigti studijas tiems lenkams, kurie dėl karo turėjo jas nutraukti. Numatyta taip pat organizuoti mokymą korespondencijos keliu. Universitetas turės išsilaikyti iš savo lėšų. /Orzel Bialy/

- Gduų laikraštis "Bačkauščina" pateikė tokią sov. Gudijos vyriausybės sąstato pagal tautybes statistiką: 22 rusai, 1 žydas, 1 gruzinas ir tik 9 gudai.

- Ukrainiečių informacijų biuro leidžiamame Buenos Aires biuletenyje "Laisvoji Ukraina", ketvirtame numeryje yra įdėtas ispanų kalba parašytas gen. Daukanto straipsnis "Maskvos imperializmo kaukės".

- Ukrainiečių spauda plačiai pasisako dėl A. Kerensko bandymų sujungti Vokietijoje gyvenančius rusus. A. Kerenskis-pirmas ministris pirmininkas Rusijos revoliucinės valdžios 1917 metais, netalaikeš 1917 metų spalio mėn. bolševikų perversmo, dabar atvyko iš JAV į Vokietiją dalyvauti Stuttgarte penkių rusiškų politinių grupių konferencijoje. Konferencijos svarbiausias tikslas-išdirbti bendrą radio ir spaudos antikomunistinės propagandos planą, o pirmoje eilėje įkurti stiprią trumpa banga radio stotį.

Ukrainiečių spauda pasisako labai neigiamai p. Kerensko atžvilgiu, kaip prieš vieną iš šalininkų Vienos Nedalomos Rusijos.

Rusų bendruomenė, susikaldžiusi į maždaug 20 įvairių politinių grupių, toli gražu nevisa palaiko p. Kerensko žygius.

- Lenkų Tautos Fondas Vokietijoje skelbia apyskaitą už 1951 metų liepos mėn. Pajamų DM 6.049,75; išlaidų: administracijos reikalams DM 420,68, propagandos - 149,30 DM.

- Kanados ukrainiečiai ši mėnesį švenčia 60 metų sukaktuves nuo pirmųjų ukrainiečių atvykimo į šį svetingą kraštą.

T R U M P A I

- Lietuvių, latvių ir estų bendruomenių Vokietijoje centrinės įstaigos įteikė bendrą memorandumą Auštajam komisarui ir kitoms amerikiečių ir vokiečių įstaigoms dėl naujai suteiktų Sov. Rusijos repatriacinės komisijos nariams teisių lankyti pabaltiečių stovyklas amerikiečių zonoje. /Latvija/

- Vokiečių darbo įstaigos dažnai skiria šelpiamus bedarbius svetimšalius tokiems darbams, kurie neatitinka jų profesijų ir jėgų. Pagal vokiečių veikiančius įstatymus bedarbiai nuo tokių darbų turi teisę atsisakyti. Lietuvių, latvių, estų ir lenkų organizacijų atstovai įteikė dėl skirtingo jų piliečių traktavimo šiuo reikalu bendrą memorandumą Hamburgo IRO apygardai ir Aukšt. Komisarijai Tarybai.

- 14 -

- Š.m. spalio mėn. 2 d. Neapolyje prasidėjo tarptautinė konferencija darbo jėgos pertekliui iš Europos į užjūrius perkelti ir tremtinių problemai aptarti. Konferencijoje dalyvauja 300 atstovų iš 32 valstybių, kurios yra suinteresuotos emigracija arba imigracija. Konferencijos iniciatorium ir organizatorium yra Tarptautinė Darbo Organizacija /ILO/.

Pagal ILO projektą naujoji organizacija turėtų per 5 metus pervežti iš Europos į užjūrį /pietų ir šiaurės Ameriką, Kanadą, Australiją/ 1,7 mil. emigrantų. Pirmaisiais metais turėtų būti išvežta 200 000 asmenų, antrais 300 000 ir per tris sekančius metus, kas met po 400 000. Jau pirmais metais šito plano vykdymas atseitų 35 milijonai dolerių.

Konferencijos išvakarėse IRO išleido didoką brošiūrą, kurioje, remdamosi savo ketverių metų patyrimais emigracinėje srityje, nurodo kelius, kaip galima būtų finansiškai ir techniškai išspręsti žmonių pertekliaus ir tremtinių problemą Vakarų Europoje. Esą tas perteklius siekias 5 mil. žmonių. Australija, Zelandija Pietų ir Šiaurės Amerikos galėtų kasmet priimti 534 000 žmonių. IRO projekte vykdomas truktu 10 metų. Vieno emigranto perkėlimas apseitų 276,50 dolerių.

- Nuo š.m. spalio mėn. 3 d. I.T.O. Aukštasis Komisaras tremtiniams perėmė iš IRO politinį ir teisinį tremtinių globojimą amerikiečių zonoje. Aukštojo Komisarato atstovu Vokietijoje paskirtas p. Roehhold. /Nasza Emigracija/

- Danstade prie Ulmo š.m. rugsėjo mėn. 22 d. atidaryta senelių prieglauda, įsteigta IRO ir Pasaunės Bažnyčios Tarybos pastangomis. Joje ras prieglaudą paramos reikalingi ir negalį emigruoti evangelikų ir stačiatikių tikybos DP. Prieglaudos įrengimas kainavo apie 2 mil. DM.

- Vokiečių vyriausybė sustabdė 238 butų statybą tremtiniams Memminge. Į tuos butus turėjo būti taip pat perkelti gyveną Memminge no kareivinėse tremtiniai pabaltiečiai.

- Šių metų antrame ketvirtyje imigrantų ir pabėgėlių iš rytų į Vokietiją žmonių skaičius prašoko išemigravusių iš Vokietijos žmonių skaičiu 58 000 asmenimis.

- Izraelio premjeras D-Ben Gurion atsišaukime į JAV žydų organizacijas paskelbė, kad Izraelio valstybė numato artimiausiu 3 metų bėgyje priimti 600 000 žydu. Reikalingos lėšos turės būti surinktos per organizacijas.

- Pasaulio Sionistų Federacija nustatė, kad hitlerininkai nukankino šešis milijonus žydu.

- Vokiečių pabėgėlių atstovai išvyko į Somiją, Helsinkį išstudijuoti vietoje suomių panaudotus kolonizacijos planus ir būdus, perkeliant apie 400 000 suomių iš užleistos Rusijai Korelijos.

- Numatoma, kad DP Tbc sanatorija Gauting /netoli Muenchen, Vokietijoje/ bus didžiausia Europoje. Jau dabar joje randasi 850 pacientų. Šis skaičius turės padidėti iki 1150.

- 15 -

- Š.m. liepos mėn. IRO pagelba išemigravo 10 065 DP, o iš viso per 49 mėnesius 965 206 asmenys. Iš liepos mėnesio kvotos 6 210 JA Valstybės priėmė 1 565 emigrantus.

o o o

Dėl mūsų biuletenyje pasirodžiusio straipsnio apie VLIKą spaudoje buvo kai kurios kritikos. Mes jautėme reikalo painformuoti mūsų tautiečius apie mūsų tremties institucijas ir manėme, kad tiksliausia bus, jeigu tuo reikalu pasisakys pats VLIKas, kas ir įvyko. Vokietijos Krašto Valdybos noras buvo tik duoti bešališką ir galimai tikslią informaciją. Todėl iškeltos kritikos negalime nei atmesti, nei jai pritarti. Pirmuoju puslapiu tas pranešimasėjo dėl techniškų priežasčių. Gerb. mūsų biuletenio skaitytojais bus pastebėję, kad jame yra pastovūs skyriai, o straipsniai, kurie į tų skyrių rėmus neįeina, dedami atskirai, pirmuose puslapiuose.

o o o

"Contemporary Review" rugpiūčio mėn. Frank Feldman straipsnyje "The Plight of the Baltic States" nušviečia Baltijo valstybių sovietizacijos žaibo tempą. Nebojama net žmonių, kurie dar visai neseniai džiaugėsi Kremliaus malonėmis. Estijoje, pav. pašalinti iš pareigų septyni komunistai ministrai ir apkaltinti jie "buržuaziniame nacionalizme, kaip vakarų lokajai" ir tt. Apie 70% partinių organizacijų sekretorių pašalinti nuo vietų ir areštuoti. Talino radio stotis "Žemdirbio valanda" dabar vadinama "Kolūkiečio valanda".

Latvijoje nuimti nuo vietų respublikos prezidentas Kirchensteinas, jį pavadavęs Hulaneckį ir eilė ministrų. Komunistų partijos gen. sekretoriui Pelschem duota suprasti, kad savo galva apmokės jeigu neužtektinai energingai kovos su piliečių "nacionalinėmis tendencijomis". Komunistų partijoje iš 32 000 narių tik 7% iš žemės ūkio. Latvių korpusas performuotas ir dingo korpuso vadovybė.

Lietuvoj general. sekretorius Snėčkus beviltiškai stengiasi įtraukti į valstybinį darbą daugiau inteligentijos.

Vis daugiau į šias tris respublikas importuojama išbandytų komunistų ir valdininkų iš Rusijos, kurie valdo šiuos kraštus Hitlerio gauleiterių pavyzdžiu.

o o o

**DAR VIRŠ 600 LIETUVIŲ KALBOS VADOVO PRENUMERATORIŲ NEATSIĖMĖ
KNYGŲ !**

Savo laiku užsiprenumeravę LK Vadovą ir įmokėję dalį prenumeratos dar Vokietijoje virš 600 prenumeratorių išemigravo-išsiskirstė po visą laisvą pasaulį. Kadangi jie nepraneša savo naujųjų adresų, negalime jiems nusiųsti knygų. PLB Vokietijos Krašto Valdyba skelbia, kad ligi 1952.1.1 neatsiliepusiuju prenumeratos pretenzijos vėliau nebus tenkinamos.

o o o

Pirkime lietuviškas knygas PLB Vokietijos Krašto Valdybos leidykloj nes jos pelnas eina Vokietijoje liekančio jaunimo švietimui ir kitiems kultūriniais reikalams.
Hannover, Hegelstr. 7, 1951. 10. 20.
Vokietija